

DERESKEY Anna¹, Dr. DÁVID Lóránt²

TERRORISTA-PROFIL: A TERRORISTÁK CÉLCSOPORTJAI TOBORZÁSKOR

TERRORIST-PROFILE: TARGET GROUPS OF TERRORISTS AT RECRUITMENT

In general more and more data need to be examined on the types of recruits terrorist and related organizations are seeking, how terrorist organisations are using specific ways to recruit new members, and what precisely is the nature of the relationship between terrorist organizations, local culture and society. This paper can be usefully married to the scientific literature on recruitment, changes in attitude, conversion, and radicalization in skilfulness more effective preventive measures to fight against terrorists' recruitment.

BEVEZETÉS

Terrorista. Amikor meghalljuk ezt a szót, általában mindenkinek egy maszkos, fegyveres férfi jelenik meg a képzeletében, aki a szent dzsihadra³ hivatkozva embereket gyilkol, bombákat robbant fel. Ez többnyire megegyezik a valósággal. Azonban jobban megvizsgálva a merénylőket rögtön kiderül, hogy manapság már korántsem csak a férfiak kiváltsága a harc, számos nő és gyermek is csatlakozik hozzájuk. Mivel az esetek döntő többségében a polgári lakosság ellen irányuló erőszakos cselekedetről van szó, mely mögött mindig politikai célkitűzés húzódik, kiszámíthatatlan hogy hol, mikor csap le az ártatlan emberekre. Ezt a szorongást és bizonytalanságot csak fokozza, hogy az elkövetők kiléte szinte meghatározhatatlan. Nem lehetünk biztosak abban, hogy az a békésen sétáló nő, férfi, vagy gyerek nem hordoz-e valamilyen robbanószerkezetet a testére erősítve? Ez állandó fenyegetettséget jelent, amivel lassan kénytelenek leszünk megtanulni együtt élni. De a legfontosabb feladat, a „megelőzés”. Felderíteni, hogy a terroristák hogyan toborozzák a tagokat, kiket céloznak meg és milyen körülmények játszanak közre azoknál az embereknél, akik végül csatlakoznak egy-egy terrorista szervezethez. E cikkben bemutatjuk, hogy milyen szociális és mentális háttere van az egyes toborzási kampányoknak, valamint rámutatunk arra, hogy melyek a legveszélyeztetettebb célcsoportok.

MIÉRT LESZ VALAKI TERRORISTA?

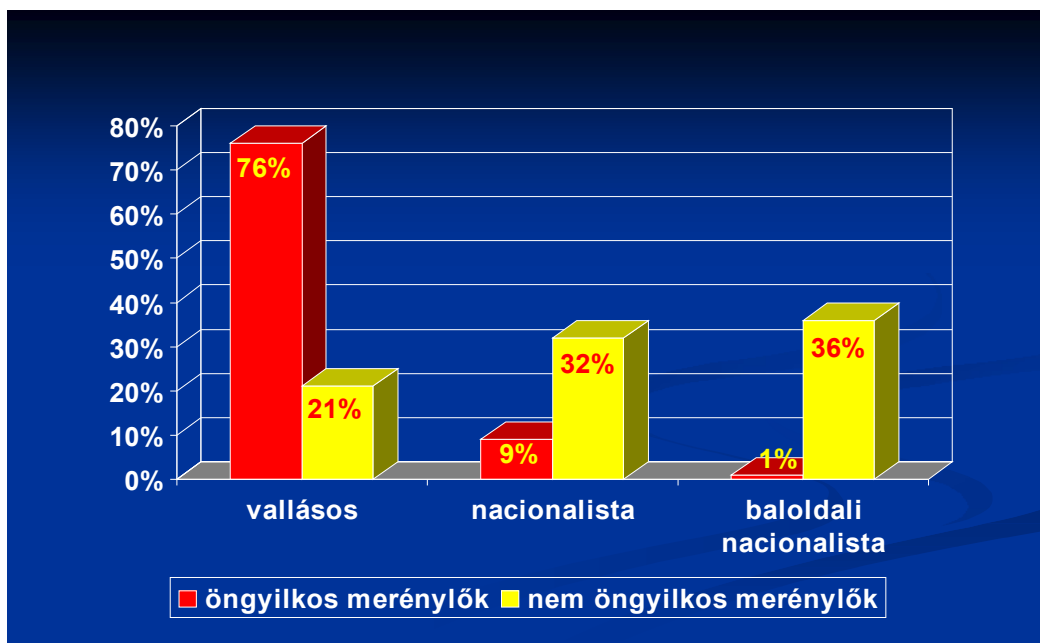
A világon számos olyan ember él, aki különböző elnyomásoktól szenved. Ők azok, akik szabadságra vágyanak, esetleg politikai vagy vallási reformokban hisznek. Ezek közül az emberek közül csak kevesen választják a terrorizmus útját.

Általános nézet, hogy a terroristák szegény, vagy megviselt emberek, akik céljaik elérése érdekében nem találnak más lehetőséget, csak az erőszakot. Ez nem feltétlenül van így. Számos eset bizonyítja, hogy sokuk gazdag, befolyásos és tanult ember. Mindegyikük megegyezik abban, hogy sajátos indítókai vannak. Ez általában egy olyan közeli vagy távoli jövő, ami számukra tökéletes lesz, és ennek érdekében az erőszak is igazolható és megmagyarázható. Ezek után joggal tehetjük fel a kérdést: bárkiből lehet terrorista? Egyrésztől igen, hiszen megeshet, hogy szembesülnie kell otthonának elvesztésével, kultúrájának, szabadságának megsemmisülésével és terroristává válik. Másrésztől nem, mert nem biztos, hogy minden esetben az erőszakhoz kell fordulni, ha valakit negatív hatások érnek. Ez főleg az illető személyiségén múlik.

¹ Tanársegéd, Károly Róbert Főiskola, Turizmus és Területfejlesztési Tanszék

² Főiskolai tanár, tanszékvezető, Károly Róbert Főiskola, Turizmus és Területfejlesztési Tanszék

³ A szó küzdelmet jelent, eredeti jelentése belső, lelki harcra utal, melyet az ember azért folytat, hogy megszabaduljon rossz cselekedeteitől és hajlamaitól. Röviden: önfegyelem és önnevelés. Gilles, Kepel: Dzsihad, Európa Könyvkiadó, 2007. -p. 23.

1. számú ábra: A terroristák ideológiája

Forrás: <http://images.google.hu/imgres?imgurl=http://nssc.haifa.ac.il/Terror/articles> -nyomán - Letöltés: 2007.11.10.

A vallási fanatisták gyakran fordulnak a terrorizmushoz, mint eszközhöz. Hitük szerint erre azért van szükség, hogy a rosszat kiűzzék a világból és harcoljanak hitük ellenségeivel, mivel véleményük szerint ez Isten akarata. A vallási terrorizmusnak talán az egyik legismertebb és legjelentősebb formája az iszlám fundamentalizmus, mely az 1979-es iráni forradalom után indult. Nemcsak Iránban, hanem más országokban is szerveztek különböző terrorista csoportokat, hogy eszméiket érvényre juttassák. Ezek közül a terrorista csoportok közül a legismertebb az Al-Kaida⁴, az úgynevezett „Bázis”, akiknek a hadjárata az Egyesült Államok ellen folyik, és része annak a háborúnak, amely az iszlám, a keresztény illetve a nyugati zsidó világ között folyik.

Nemzeti terrorizmusról akkor beszélünk, amikor egy csoport közös etnikai identitással rendelkezik, saját nemzetet akar, vagy ha egy nép valamikor független nemzet volt, mielőtt egy másik idegen hatalom befolyása alá került. A nemzeti terroristák a vallási terroristákkal szemben kevesebb ártatlan civil lakost gyilkolnak meg. Ennek oka, hogy felismerték, a saját magukról alakított képet feketíthetik be a saját közösségükkel szemben. Az IRA és az ETA a bombatámadások előtt általában kódolt figyelmeztetéseket küld, hogy a rendvédelmi szerveknek legyen esélyük még időben evakuálni a lakosságot. Amennyiben a civil lakosságból sokan haltak meg egy merénylet során, az IRA bocsánatkérő üzenetet jelentetett meg, mint például 1987-ben, amikor Enniskillent felrobbantották, amikor is 11 ember meghalt és közel hatvan ember megsebesült. A nacionalista terrorcsoportok általában hosszabb ideig fennmaradnak, mint az egyéb típusú szervezetek, mivel saját környezetükön belül nagy a támogatottságuk, és a világ egyéb részeiről is számos szimpatizánssal rendelkeznek.

A TERRORISTÁK KÍNÁLTA ALTERNATÍVÁK

A különböző terrorcsoportok többféle lehetőséget kínálnak a hozzájuk csatlakozni vágyó embereknek. Mivel eltérő társadalmi rétegekből érkeznek új tagok, ezek az emberek a saját szakmájukhoz, identitásukhoz, vallásos és egyéb meggyőződésükhöz leginkább megfelelő terrorizmustípust választják. Napjainkban — a globalizáció világában — a terrorizmus is globalizálódik, egyre nagyobb és erősebb lesz a kötődése a médiához. Az alábbiakban a terrorizmus különböző típusainak rövid ismertetését mutatjuk be:

1. *Cyberterrorizmus* – nagy tömegekhez jut el, mivel az Internet adta lehetőségek szinte kiaknázhatatlanok. A szakértők a cyberterrorizmus három fő aspektusaként az elektronikus hálózatok ellen indított támadásokat, a

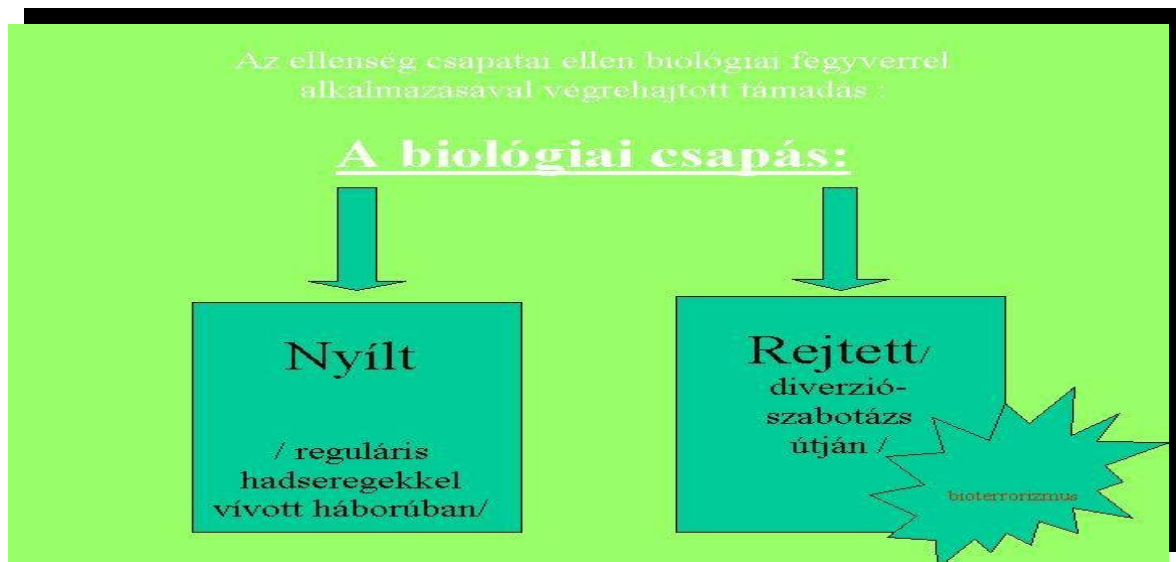
⁴ A nyolcvanas évek végén alakult, egyfajta védelmi szervezetként, amely alaptölkét és kiképzést nyújt a terroristacsoportok számára az arab világban. Kepel Gilles: Dzsihad, Európa Könyvkiadó, 2007. -p. 42.

tényleges infrastruktúra szabotálását, valamint az Internettel való, toborzó és propagandajellegű visszaéléseket jelölik meg.

Az információtechnológia terrorista célú alkalmazásánál négy nagy területet kell kiemelni:

- *mobilkommunikáció* – nem igazán alkalmazott technológia a terroristák körében, mivel könnyen felderíthető, detektálható;
- *Internet* – érdekes, hogy a terroristák ideológiájukban a fundamentalizmust hirdetik, azonban az Internet adta lehetőségeket számos formában használják, mivel megfigyelése, korlátozása nem megoldható;
- *az információtechnológia „soft” típusú alkalmazása* – a terroristaszervezetek, csoportok nem pusztításra, hanem propaganda tevékenységre, a közvélemény formálására használják fel e rendszereket, eszközöket;
- *az információtechnológia „hard” típusú alkalmazása* – kimondottan a cyber hadviselési rendszerekre utal. A cél a számítógép hálózatokba történő betörés, az információs infrastruktúrák működésének korlátozása, információhiány előidézése stb.⁵

2. *Bioterrorizmus* – akkor beszélünk erről a fajtáról, amikor a terrorcselekményt betegség okozó biológiai organizmusok felhasználásával hajtják végre.⁶ A bioterrorizmus céljaihoz nem szükségképpen használja a katonai célra választott, „kifinomult” biológiai ágenseket, attól számos esetben az elkövetők minőségben is, fajtát illetően is jelentősen eltértek, mivel céljaik eléréséhez sokszor a „primitív” eszköz is megfelelő.

2. számú ábra: Biológiai fegyverek hasznosítása

Forrás: http://209.85.129.104/search?q=cache:ICqAaK4G85gJ:www.bjkmf.hu/bszemle/egyeb0104t.html+bioterrorizmus&hl=hu&ct=clnk&cd=4&gl=hu&lr=lang_hu –

Letöltve: 2007. 10. 11.

3. *Nukleáris terrorizmus* – napjaink egyik legkomolyabb fenyegetése. Akár egy ilyen támadás is tömegek pusztulását, mérhetetlen szenvedést, és világunk nem várt, de örökké tartó megváltozását vonhatja maga után. A nukleáris terrorizmusról szóló ENSZ-egyezmény⁷ segít annak megakadályozásában, hogy a terrorista csoportok az ember által ismert legpusztítóbb fegyverekhez férjenek hozzá.⁸ Megerősíti a terrorizmus elleni harc nemzetközi jogi keretét, amely a dokumentummal együtt immár 13 egyetemes okmányból áll. Az egyezmény ezen felül elősegíti az államok e területen való együttműködését, amely elengedhetetlen a terrorizmus legyőzéséhez.

4. *Ökoterrorizmus* – egykori mezőgazdasági területeken épülő házak felgyújtásával az USA keleti partján is megjelent az Earth Liberation Front ökoterrorista szervezet. A szélsőségesen militáns környezetvédők sejtekbe tömő-

⁵ Haig Zsolt: Internet terrorizmus In.Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2007. XI. évfolyam, 2. szám, -p. 82.

⁶ www.ec.europa.eu/health-eu/my_environment - Letöltés: 2007-11-02

⁷ Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism. Az egyezmény 2007. július 7-én lép életbe. Szerzők

⁸http://209.85.129.104/search?q=cache:uUMw4BJuceAJ:www.unis.unvienna.org/unis/hu/pressrels/2007/unissgsm014.html+%22nukle%C3%A1ris+terrorizmus%22&hl=hu&ct=clnk&cd=13&gl=hu&lr=lang_hu – Letöltve: 2007. 11.10.

rülve szerveznek akciókat, a Földet és annak természeti kincseit illetve az állatvilágot „kizsákmányoló kapitalista vállalatok” ellen. Az ELF (Earth Liberation Front) az FBI által ökoterroristának nevezett, szélsőségesen militáns környezetvédő mozgalom legújabb hajtását a kilencvenes évek elején Nagy-Britanniában alakították az Earth First csoportot „puhának” tartó aktivisták. Hitvallása szerint azonban az ELF csak egy ideológiát képvisel, szigorúan vett tagsága, illetve hierarchikus szervezete nincs, akcióit szimpatizánsaik hajtják végre, leginkább ötletszerűen, s azzal a céllal, hogy megbüntessék a „Földet kizsákmányoló kapitalista vállalatokat”. A gyűjtogatásokra és rongálásokra korábban az amerikai ökoterrorizmus bölcsőjének tartott nyugati államokban került sor, s a Long Island-i tüzek jelezték, hogy a mozgalom feltűnt a keleti parton is. Mind ez idáig leglátványosabb akcióját az ELF 1998 októberében hajtotta végre, amikor fölgyújtotta a Colorado állambeli Vail síparadicsomban található vadozatú sífelvonót és éttermet, amivel 12 millió dolláros kárt okoztak. Tettüket azzal indokolták, hogy szerintük ezek megépítésével veszélybe került a környéken élő hiúzok élettére.⁹

5. *Narcoterrorizmus* – a terrorizmus és a kábítószer bűnözés között nagyon szoros a kapcsolat. Nem véletlenszerű az a tény, hogy az utóbbi időben előtérbe került a narkóterrorizmus. Ennek több oka is van. Ezen okok közül a legfontosabb, hogy a terror akciók végrehajtásához jelentős anyagi fedezetre van szükség, amelyhez a pénzügyi fedezetet az illegális kábítószer adja. A világon több olyan terrorszervezet működik, amelyek a kábítószerből befolyt pénzügyi fedezetre támaszkodnak. Ilyen például az Al-Kaida terrorszervezet, melynek anyagi erőforrását az ópium adja vagy a Kurd Munkáspárt a PKK, amely az európai heroin piac jó részét tartja kezében. Nagyon fontos a dél-amerikai terrorszervezeteknél is a kábítószer kereskedeleméből befolyt pénzügyi fedezet.¹⁰

Az alábbi ábrán a különböző terroristacsoportok kapcsolatait ábrázoltuk. Ezek az egységek nem különállóan léteznek, hanem egymással szoros kapcsolatban állnak.

KIBŐL LESZ TERRORISTA?

Amennyiben erre a kérdésre biztosan tudnánk a választ, a terrorizmust már a gyökereiben tudnánk elfojtani. Azonban ez a kérdés sokkal összetettebb, mintsem néhány mondatban vázolni tudnánk. Éppen ezért nem vállalkozunk a „rejtély” megfejtésére, inkább a legfontosabb motivációkra és jellemző adatokra hívjuk fel a figyelmet. „Terrorista az lesz, akiben a gyűlölet nagyobb, mint a jövő reménye. Akiben gyűlölet lakozik, abban nincs hit, hiszen a hit a szeretetből fakad.”¹¹

Azért a pusztán adottságitól még nem lesz valaki feltétlenül terrorista, főleg nem olyan, aki öngyilkos merénylet révén akár több száz ártatlan embert, gyereket is megölhet. A terroristává váláshoz több tényező szükséges, például egy olyan zárt csoportba való bekerülés — általában egy karizmatikus vezető személye köré épülő, szigorú hierarchia alapú társaság — ahol összetett szabály- és értékrendszerű világ helyett általában egy ideologikus alapú, de könnyen érthető és áttekinthető világképet közvetítenek számára, melynek minden más megfontolást kizáró igazságai mentén aztán fanatizálják is. A szociálpszichológusok tudják, hogy az emberek többségének viselkedését milyen jelentősen meghatározhatja az őket magukba fogadó csoport kultúrája és a tekintély. „Az emberek csoportjai s bennük az egyének közös, mindenki által jóváhagyott és szinte automatikusan érvényesülő viselkedésmódokat és világszemléletet fogadnak el, még akkor is, ha erre semmilyen objektív okuk sincs” – vallja Forgács József, Ausztráliában élő pszichológus.

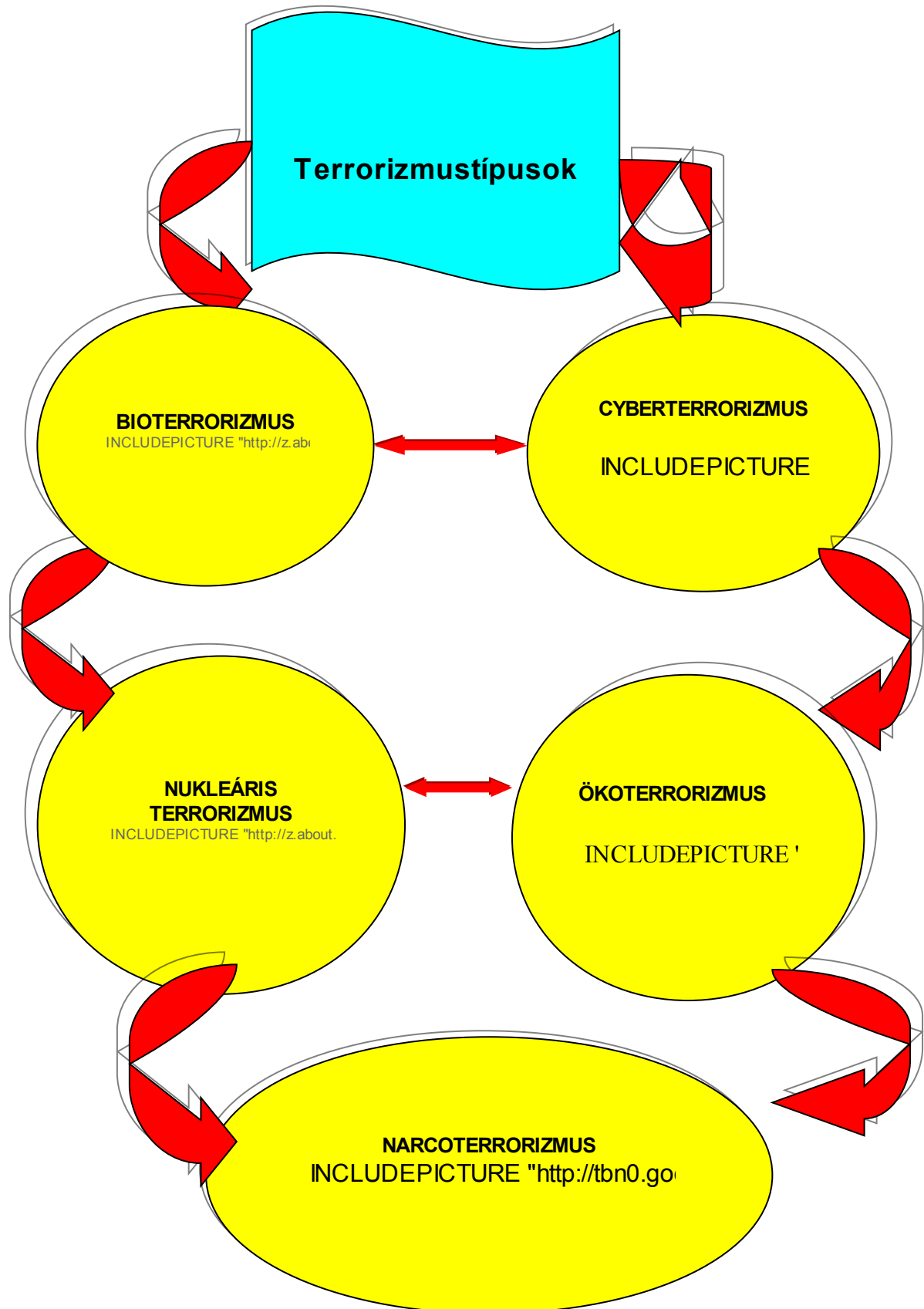
„A tipikus öngyilkos merénylő vallásos, nőtlen, középiskolai végzettségű, 18 és 27 év közötti férfi. Egyszerű társadalmi közegekből származik, de úgy tudja, hogy önpusztító akciójával hozzájárul saját és családjának társadalmi helyzetének emelkedéséhez. Hite szerint mártíromsága a paradicsomi örök életet biztosítja számára.” E szavakkal próbálta körülhatárolni egy 2006-os nyilatkozatában Boaz Ganor, az izraeli terrorizmusellenes intézet igazgatója, kik közül verbuválódhatnak azok az öngyilkos merénylők, akik több, sok áldozattal járó akciót hajtottak végre az elmúlt években Izraelben.¹²

⁹ Forrás: HVG 2000/10. sz. http://209.85.129.104/search?q=cache:UDIJ7Pq2YR0J:www.zoldfelulet.hu/hirek.php%3Fid%3D128+%C3%B6koterrorizmus&hl=hu&ct=clnk&cd=2&gl=hu&lr=lang_hu – Letöltés: 2007.11.08.

¹⁰ Bebesi Zoltán: Narcoterrorizmus, <http://www.zmne.hu/dokisk/hadtud/2003.html> - Letöltve:2007.11.10.

¹¹ Tolvaly Ferenc: Boszporusz felett a híd, Kortárs Kiadó Kft. 2007. -p.145.

¹² Illényi Balázs: Kiből lesz öngyilkos merénylő, HVG. 2001. szeptember 22. -p. 34.

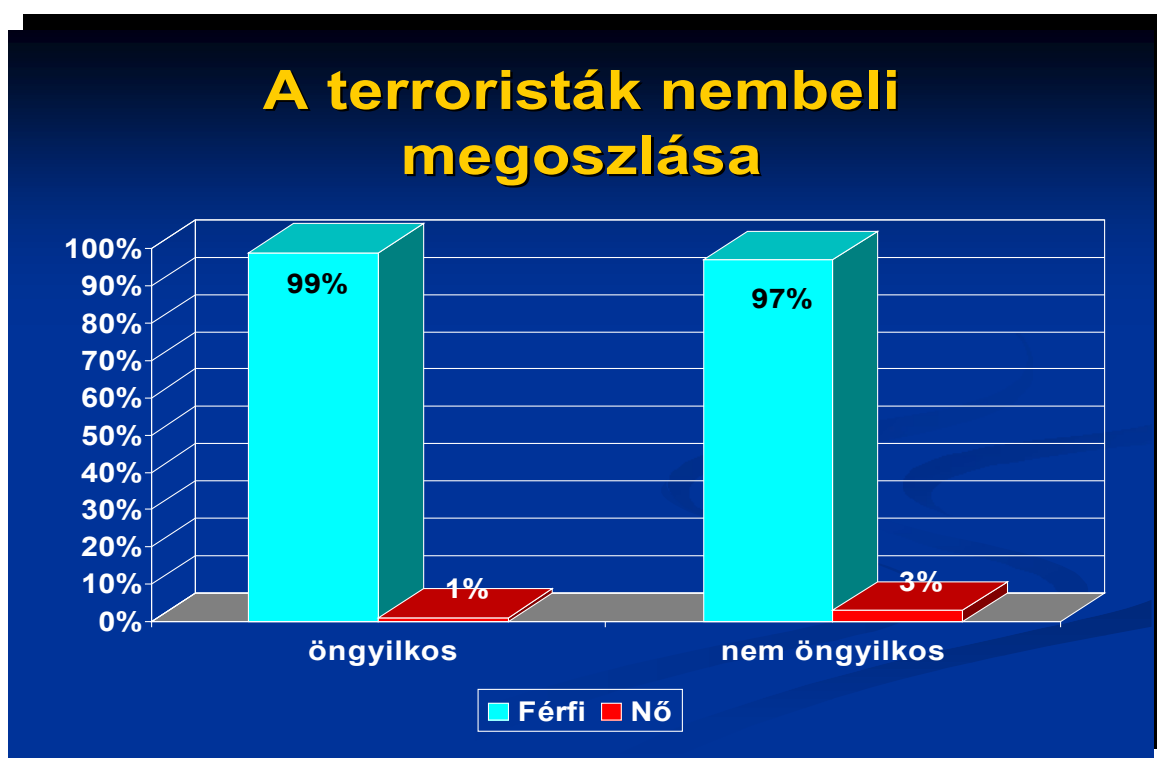

3. számú ábra: A terrorizmus különböző típusai
Szerkesztették: Dr. Dávid Lóránt – Dereskey Anna, 2007.

Bár a definíciót kifejezetten a Hamasz és az Iszlám Dzsihád aktivistáira értette, szakértők szerint e megállapítások sokat elárulnak az ilyen akciók elkövetőiről. Legfőképpen azt, hogy terroristának, pláne öngyilkos terroristának, aligha születik bárki is.

Napjaink öngyilkos terrorakcióiban az ideológiai motivációt egyébként jelentős mértékben a vallás szolgáltatja. A philadelphiai Middle East Forum nevű — Közel-Keletet kutató — amerikai intézet igazgatója, Daniel Pipes az Interneten megjelenő tanulmányaiban több helyen is megemlíti egy, az öngyilkos merényleteket végrehajtó terroristák világképében felfedezhető látszólagos ellentmondást. A többnyire muszlim elkövetők szent könyve, a Korán ugyanis — a legtöbb valláshoz hasonlóan — kifejezetten tiltja az öngyilkosságot. Csakhogy a síita muzulmánok hite szerint ez alól kivételnek tudhatja magát, aki Isten (az igaz hit) szolgálatában, a biztos halál tudatában mártírként áldozza fel életét. Így ugyanis bizonyosan elnyeri az örök életet.¹³

A különböző terrorista csoportokhoz kapcsolódó emberek indíttatásai tehát eltérőek. A terrorizmus azért olyan fenyegető és kiszámíthatatlan, mivel szinte lehetetlen megakadályozni ezeknek a terrorista csoportoknak a szerveződését és a leendő tagok nyomán követését. Ráadásul vannak területek, melyek területéről különösen sok embert próbálnak toborozni a terroristák. Ezen kívül egyre gyakrabban lépnek színre nők a terroristák, az öngyilkos merénylők között. Miért is van ez így? A kérdés megválaszolásához egy kicsit alaposabban érdemes körüljárni a nők helyzetét.

4. számú ábra: A terrorista nők aránya

Forrás: <http://images.google.hu/imgres?imgurl=http://nssc.haifa.ac.il/Terror/articles> -nyomán - Letöltés: 2007.11.10.

Az ábrából világosan kiderül, hogy napjainkban még elenyésző a női terroristák/öngyilkos merénylők száma, de ennek ellenére növekvő tendenciával kell számolnunk. Ennek természetesen megvan a magyarázata. A női öngyilkos terrorizmus aszimmetrikus módszer, mely műveleti előnyök és a propaganda hatás miatt terjedőben van. Milyen motivációjuk van? A nők szerepe a különböző országokban eltérő. Sok esetben nem veszik őket ember-számba, elnyomják őket. Szintén indok a terroristákhoz való csatlakozáshoz a nőket ért, nominális egyéni- és kollektív sérelmek. Nagyon fontos dolog, hogy a terrrorszervezetek elismerik a nők létjogosultságát, amelyet a legtöbb esetben a saját hazájuktól nem kapnak meg.

Nők motivációi:

¹³ Illényi Balázs: A halál fia, www.minosegiujsgiras.hu, Letöltve: 2007. 11.12.

- nacionalizmus;
- társadalmi megbecsülés;
- egyéni-és kollektív sérelmek megtorlása.

2005 decemberében értesült a sajtó, hogy az iraki Bakúba városában egy belga származású nő öngyilkos terror-támadást hajtott végre. A 37 éves Muriel Degaugue volt az első európai, aki ilyen tettet követett el. A merénylet azért volt figyelemre méltó, mert évek óta voltak információk arra vonatkozóan, hogy az Al-Kaida stratégiai célként tűzte ki egy „fehér sejt” létrehozását. Ennek a csoportnak a keretében az európai származású, muzulmán hitre áttért személyek toborzása volt a cél. Ezek ismeretében a szakembereknek át kellett gondolniuk a terrorrellel szembeni küzdelem alapjait és új gondolkodásmódra, elhárítási mechanizmusokra és elemzésekre kellett felkészülniük és a jövőben ezeket a módszereket kellett továbbfejlesztelniük.

Muriel Degauque öngyilkos támadása a fiatalok veszélyeztetettsége mellett a nők beszervezésre alkalmas célcsoporttá válására is felhívja a figyelmet. A terrorcsoport feltehetően nyitottabbá vált a gyengébbik nem számára, amit a legszembetűnőbben egy 2004 augusztusában megjelent sajtóhír jelez. Eszerint a franciaországi Al Khán-szá nevű internetes havilap profilt váltva fő céljává tűzte ki a nők toborzásának hatékonyabbá tételét. Ezek az információk egyértelműen mutatják, hogy a „dzsihád marketingesei” számára célközönséggé váltak a nyugati fiatalok, köztük az Európában élő muszlim nők. A „fehér” Al-Kaida létrehozását célzó eddigi legjelentősebb kísérlet Abderrazak Mahdzsub nevéhez fűződik, akit 2003 novemberében akadályoztak meg Németországban a biztonsági szervek abban, hogy megvalósítsa tervét. Az algériai férfi Európában toborzott nem arab származású potenciális merénylőket.¹⁴

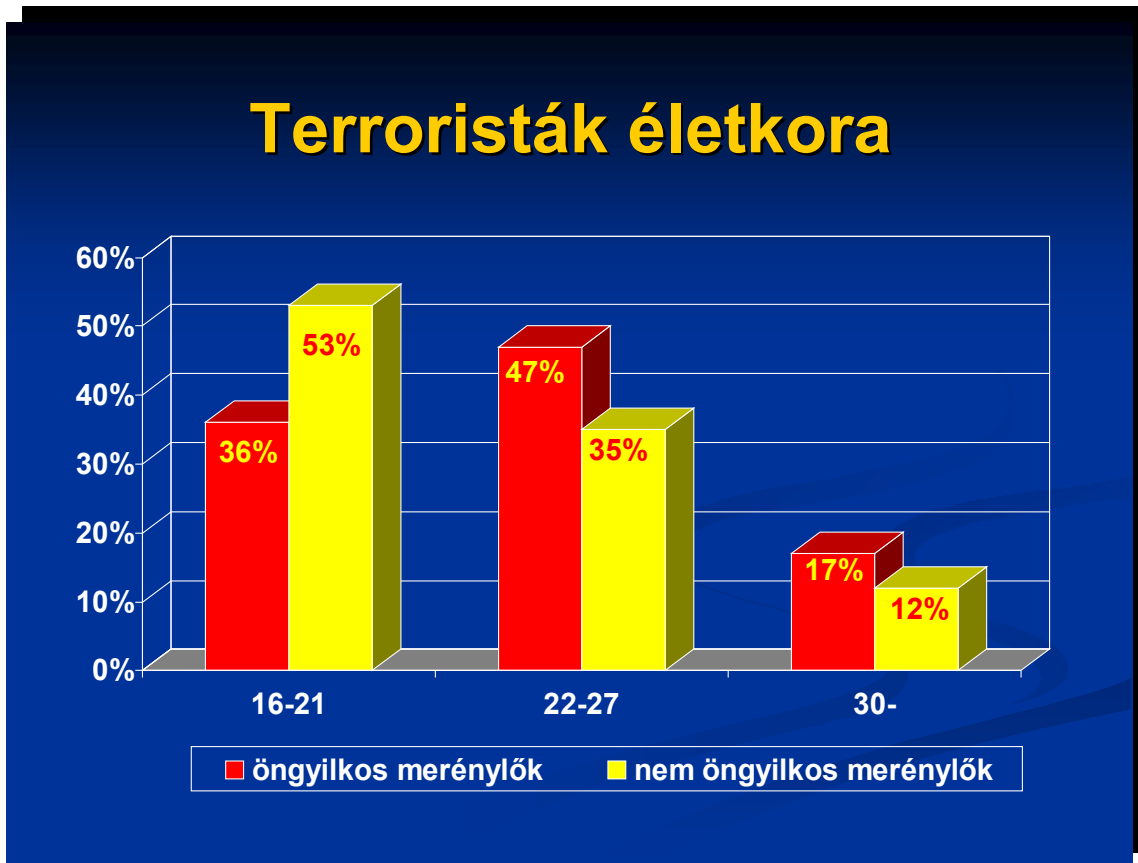
A TERRORISTA-JELÖLTEKRŐL ÁLTALÁBAN

A terrorizmus természetrajzából egyértelműen következik annak lélektani kapcsolódása, hiszen a különböző robbantásos, öngyilkos merényletek elkövetésével nemcsak a pusztítás a cél, hanem a lakosság megfélemlítése, folyamatos rettegésben tartása is. Az állandó félelem elültetésének egyik igen alkalmas eszköze az Internet, melyet a terroristák igen intenzíven ki is használnak.¹⁵ Nemcsak az állandó félelem fenntartására használják az Internetet a terroristák, hanem toborzásra, új terroristajelöltek felkutatására is. A terrorizmus szervezetei régebben centralizáltak, hierarchikusak voltak. Egy vagy több vezető köré szerveződtek. Manapság ez változóban van, az új csoportok már decentralizáltak és ez irányba tendálódik az egész terrorista szervezet felépítése is. Ehhez az új szervezeti struktúra kiépítéséhez minél több új tagra van szükségük. A legtöbben a 16-35 éves korosztályból kerülnek ki. Ezek az emberek használják szinte nap mint nap az Internetet, fogékonyak új dolgokra, elégedetlenek országuk politikájával, vagy bármilyen más személyes indíttatásuk lehet. Akik visszariadnak az erőszakos tettekről, azoknak más lehetőségeket is kínálnak.

Az új tagok „szakmai tapasztalataikkal” is erősíthetik a terroristacsoportokat. A toborzás folyamán alapvető kérdés, hogy a jelentkező milyen területen dolgozik, és milyen iskolákat végzett el. Amennyiben nem kitöltött kérdőívekről, toborzólapokról van szó, különböző „adatvadász”-ok vannak a terroristák alkalmazásában, akik adatbázisokhoz jutnak hozzá, töltik le az adatokat, majd azután veszik fel direkt módon a kapcsolatot az emberekkel. Az öngyilkos merénylők általában vallási iskolákból kerülnek ki — az arab világból — míg a terrorizmus többi ágához a világi oktatásból szereznek tagokat. A terroristáknak szükségük van orvosokra, vegyészekre, mérnökökre, kutatókra, ügyvédekre stb. Ezen kívül van új terület is az idegenforgalom, a turizmus. Az itt dolgozó emberek ugyanis szinte bárhova eljuthatnak — munkakörükből adódóan — vízumot kaphatnak bármelyik országba, piacszerzés ürügyén el- és bejuthatnak bármilyen objektumba, ami a terroristák számára sok hasznos információgyűjtési lehetőséget jelenthet. Ez még egy „szűz” terület, bár Dél-Amerikában, Bolíviában már történt olyan terrorcselekmény, melynek az egyik elkövetője a turizmus szektorból került ki.

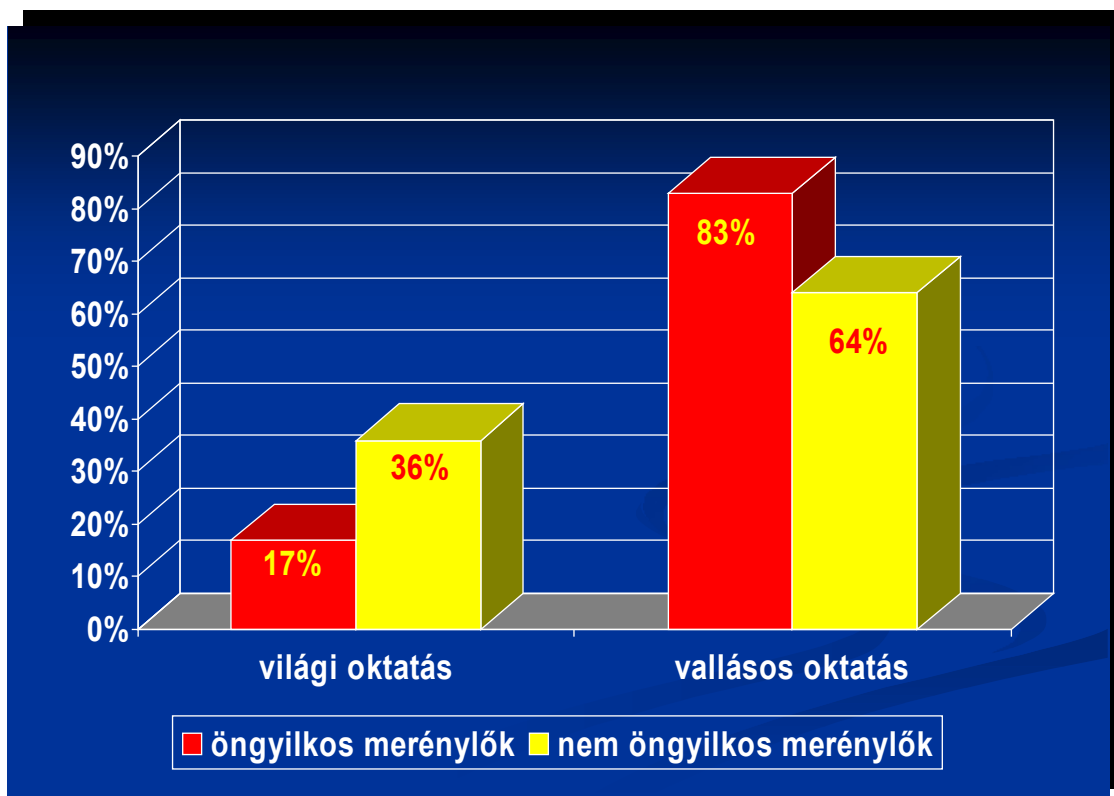
¹⁴ <http://nbh.gov.hu/bmenu6k.htm> - Letöltés: 2007.10.08.

¹⁵ Haig Zsolt: Internet terrorizmus In.Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2007. XI. évfolyam, 2. szám. -p. 87.

5. számú ábra: Életkor szerint megoszlás

Forrás: <http://images.google.hu/imgres?imgurl=http://nssc.haifa.ac.il/Terror/articles> -nyomán - Letöltés: 2007.11.10.

6. számú ábra: Terroristák iskolázottsága

Forrás: <http://images.google.hu/imgres?imgurl=http://nssc.haifa.ac.il/Terror/articles> -nyomán - Letöltés: 2007.11.10.

Míg a terrorista szervezetek vezetői többnyire polgári származásúak, addig a közkatonáik a szegényebb rétegekből verbuválódnak: menekülttáborokból, bádogyárosokból, elmaradott falvakból. A terrorszervezet szociális szolgáltatásokat nyújt olyan helyeken, ahol a munkanélküliek vannak többségben. A szolgáltatások mellett magarázattal is szolgálnak a nyomor okairól és van valamilyen tervük a felszámolásra is.¹⁶ Ezekkel az érvekkel könnyen toborozhatnak olyan embereket, akik nem látnak más kiutat problémáik megoldására. Ennek ellenére, ahogyan már korábban említettük, nemcsak az alacsony iskolázottságúak köréből lesznek terroristajelöltek.

A terrorizmus a társadalmi cselekvés egyik formája. A terroristák motivációja lehet egyéni, vagy esetleg családi, például hajlam az agresszivitásra. Vannak családok, ahol már a nagyszülők is terroristák voltak. Ezekben a családokban szinte biztos, hogy a gyermekeket is erre nevelik. Fontosak a különféle háborús tapasztalatok, a kiképzés és a nevelés során elért sikerek, amiből egyenesen adódik, hogy szinte versenyezni fognak a sikeres terrorcselekmények végrehajtásában. A családonál szerepet játszik még a megélhetéshez szükséges források hiánya, vágya valamilyen vezetői beosztás elérésére egy csoporton belül, ennek a közösségnek az anyagi vagy erkölcsi elismerése utáni vágy.

ÖSSZEGRÉS

Sajnos manapság még nincsen biztos megoldás arra, hogyan is lehetne egy megbízható terrorista profilt kialakítani. Ennek oka, hogy a terroristák is egyre fejlettebb technológiai eszközökhöz folyamodnak. Amióta megkezdődött a terrorizmus decentralizálódása ez a feladat még nehezebbé vált. Vannak kezdeményezések például Amerikában, ahol a terroristák agyhullámaikat próbálják mérni, és így felállítani egyfajta általános profilt, de ezek a próbálkozások még gyerekcipőben járnak. A terrorizmus gyorsan alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez, így például a változó biztonságpolitikai körülményekhez. Céljaik megvalósításához korszerű eszközöket használ, tagjai naprakészen kiképzettek, hogy a terrorcselekményeket sikeresen hajtsák végre.

A terrorcselekmények tervezői és végrehajtói számára elsősorban nem a pusztítás fizikai ténye a fontos, hanem az a társadalom-lélektani hatás, amelyet a cselekmény által hordozott információ célba érése révén várnak. A terroristák szándékaik szerint a terrorcselekménnyel egy nem létező, de a létezéséért harcoló jobb világ jegyében vállalják az iszonyatot, amelyet előidéznek.¹⁷

A terrorizmus okait a látványos robbantásoknál, öngyilkos merényleteknél, gépeltérítéseknél sokkal mélyebben kell keresni, hogy a sikeresek lehessünk az ellene folytatott harcban.

Kulcsszavak: terrorista, toborzás, globális terrorizmus

Keywords: terrorist, recruitment, global terrorism

FELHASZNÁLT IRODALOM

Bebesi Zoltán: *Narcoterrorizmus*, HVG 2000/10. sz. (<http://www.zmne.hu/dokisk/hadtud/2003.html>)

Válaszok a terrorizmusra I-II. –Bp.: Mágustúdió, 2006.

BOLGÁR Judit, SZTERNÁK György: *A terrorcselekmények társadalmi és személyiség-lélektani háttere.*

-In: Felderítő Szemle, 2004. 1. szám

TOWNSHEND, Charles: *A terrorizmus.* -Bp.: Magyar Világ Kiadó, 2003.

HAIG Zsolt: *Internet terrorizmus.* -In: Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2007. XI. évfolyam, 2. szám.

ILLÉNYI Balázs: *Kiből lesz öngyilkos merénylő.* -In: HVG. 2001. szeptember 22.

¹⁶ Baker Jonathan: *A terrorizmus,* -p.130., HVG Press Kft, 2003.

¹⁷ Sztternák György: *Gondolatok a terrorizmusról,* Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2007. XI. évfolyam 2. szám, -p. 39.

ILLÉNYI Balázs: *A halál fiai*. (www.minosegiujsgiras.hu)

BURKE, Jason: *Al-Kaida, A terror árnyéka*. -Bp.: HVG Kiadó Rt., 2004.

BAKER, Jonathan: *A terrorizmus*. -Bp.:HVG Press Kft, 2003.

Kepel GILLES: *Dzsihád*, Európa Könyvkiadó, 2007.

WEITZMANN, Stanley: *Terrorizmus*. -Bp.: Magyar Könyvklub, 2005.

TOLVALY Ferenc: *Boszporusz felett a híd*. -Bp.:Kortárs Kiadó Kft., 2007.

INTERNETES FORRÁSOK

<http://images.google.hu/imgres?imgurl=http://nssc.haifa.ac.il/Terror/articles>

<http://nbh.gov.hu/bmenu6k.htm>

http://209.85.129.104/search?q=cache:uUMw4BJuceAJ:www.unis.unvienna.org/unis/hu/pressrels/2007/unissgsm014.html+%22nukle%C3%A1ris+terrorizmus%22&hl=hu&ct=clnk&cd=13&gl=hu&lr=lang_hu

http://209.85.129.104/search?q=cache:UDIJ7Pq2YR0J:www.zoldfelulet.hu/hirek.php%3Fid%3D128+%C3%B6kterrorizmus&hl=hu&ct=clnk&cd=2&gl=hu&lr=lang_hu

www.ec.europa.eu/health-eu/my_environment